איגניב לן כסא דכספא בהדי דקא מעייני

ואתו אשכחוה דכרוכה בסודריה אמרי ליה

חזי מר דלא מיכל קא בעי אלא לצעורן אמר

להו אנא מיכל אכלי ומעמי ביה מעמא

דחיורא אמרי ליה חיורא לא עביד לן האידנא

אמר להו בדקו בדוכתיה ידאמר רב חסדא

אוכמא בחיורא וחיורא באוכמתא לקותא

היא בדוק אשכחוה כי קא נפיק כרו ליה

בירא ושדו ליה ציפתא עילויה ואמרי ליה

ליתי מר לינח נחר ליה רב חסדא מאחוריה אמר ליה לינוקא פסוק לי פסוקיך אמר ליה ינטה לך על ימינך או על שמאלך אמר ליה ינטה לך על ימינך או על

לשמעיה מאי קא חזית אמר ליה ציפיתא דשריא אמר ליה הדר מינה לבתר דנפק

אמר ליה רב חסדא מנא הוה ידע מר אמר

ליה חדא דנחר לי מר ועוד דפסק לי ינוקא

פְסוקא ועוד דחשידי עבדי דלא מעלו ׳עשיתי

לי שרים ושרות ותענוגות בני האדם שדה

ושדות שרים ושרות אלו מיני זמר ותענוגות

בני האדם אלו בריכות ומרחצאות שדה ושדות

הכא תרגימו שידה ושידתין במערבא אמרי

שידתא אמר רבי יוחנן שלש מאות מיני

שדים היו בשיחין ושידה עצמה איני יודע

מה היא אמר מר הכא תרגימו שידא

ושידתין שידה ושידתין למאי איבעי ליה

דכתיב בוהבית בהבנותו אבן שלמה מסע

נבנה וגו' אמר להו לרבנן היכי אעביד אמרו

ליה איכא שמירא דאייתי משה לאבני אפוד

אמר להו היכא אישתכח אמרו ליה אייתי

שידה ושידתין כבשינהו אהדדי אפשר דידעי

ומגלו לך אייתי שידה ושידתין כבשינהו

אחרדי אמרי אנן לא ידעינן דילמא אשמראי

מלכא דשידי ידע אמר להו היכא איתיה

אמרי ליה איתיה במורא פלן כריא ליה בירא

ומליא ליה מיא ומיכסיא במינרא וחתמיה

המליא ליו היה הבר הבר בנושפנקיה וכל יומא סליק לרקיע וגמר מחיבתא דרקיעא ונחית לארעא וגמר

מתיבתא דארעא ואתי סייר ליה לגושפנקיה

ומגלי ליה ושתי ומכסי ליה וחתים ליה ואזיל

שדריה לבניהו בן יהוידע יהב ליה שושילתא

דחקיק עלה שם ועזקתא דחקיק עלה שם

וגבבי דעמרא וזיקי דחמרא אזל כרא בירא

מתתאי ושפינהו למיא וסתמינהו בגבבי

דעמרא וכרא בירא מעילאי ושפכינהו

לחמרא וממינהו סליק סיתיב באילנא כי אתא

סייריה לגושפנקא גלייה אשכחיה חמרא

אמר כתיב ילץ היין הומה שכר וכל שוגה בו

לא יחכם וכתיב יונות ויין ותירוש יקח לב

לא אישתי כי צחי לא סגיא ליה יאישתי רוה

וגנא נחית אתא שדא ביה שושילתא

םתמיה כי אתער הוה קא מיפרזל א"ל

שמא דמרך עלך שמא דמרך עלך כי נקים ליה ואתי מטא דיקלא חף ביה

1. וַיּאמֶר לוֹ אַבְנֵר נְטֵה לְךְּ עַל יְמִינְךְּ אוֹ עַל שְׁמֹאלֶךְ וָאֱחוֹ לְךְּ אָחָר מַהַנְעָרִים וְקַח לְךְּ אֶת שמואל ב ב כא

2. בְּנֵסְתִּי לִי גַּם בֶּסֶף וְזָהָב וּסְגֻלַת מְלְבִים וְזָהָב וּסְגֻלַת מְלְבִים וְזְיֶרֶבּ וּיְאָצְיוֹת בְּקִיבְּים וְהַמְּדִינוֹת עֲשִׂיתִי לִי שָׁרִים וְשָׁרוֹת וְתַעֲנוּגֹת בני הַאַרָם שַׁרָּה וְשַׁרּוֹת:

3. וָהַבַּיִת בְּהַבָּנֹתוֹ אֵבֵן שְׁלַמָּה מַפְּע נְבְנֶה וּמַקְבוֹת וְהֹגְּרְזֵן כָּל כְּלִי בָרְזֶל לֹא נִשְׁמֵע בַּבִּיִת בְּהַבָּנִתוֹ: מלכים או ז וְכָל שׁגֶה בּוֹ לֹא יֶחְכָּם

נוסי, כא 5. זְנוּת וְיַיִן וְתִירוֹשׁ יִקַּח לֵב: הושע ד יא

איגניב לן כסא דכספא. שהיו רואים אותו ס כרך בסודריה ורוצין דאמר דב חסדא אובמא בחיורא וחיורא באובמא לקותא היא. פירוש טלאי שחור בעור לבן או טלאי לבן בעור שחור שחין: מיכל אכלי וטעמי. טעמתי: היורא לא עביד לן האידנא. אין זה אלא מחמת נגע שהיה שם הקשה רבינו תם דבנזיר בריש לא שחטנו היום בהמה בעלת שחין: בדוכסא. בעור היו בודקין פרק בית שמאי (דף לא:) משמע דלא מיירי רב חסדא אלא בשור

שחור בין שוורים לבנים שהשחור מגרע כולם ומחקלקל מקחם על ידו ופריך התם ממתני׳ דהתם דמשמע שהלבן גרוע ומסיק דרב חסדא איירי בתורא דקרמנאי דהתם שחור גרוע טפי ואור״ת דתרי מילי נינהו ומילתיה דהכא איירי בטלאי שחור בעור לבן ולבן בעור שחור והתם מיירי בשור שחור בין שוורים לבנים ותדע דבכל הספרים ישנים לא גרסינן התם במילתיה דרב חסדה אלה אוכמה בחיורא לקותא ותו לא וכן נראה דאי גרסינו תרווייהו כמו הכא ונפרש חד לטלחי וחד לשור בין השוורים אם כן מאי פריך התם דמנא ליה דאוכמא בחיורא קאי אשור בין השוורים נימא איפכא ולא יקשה כלום. רבינו תם: איבא שמיר דאייתי משה לאבני אפוד. הכל משמע דלאבני אפוד בעי שמיר ובפ"ק דקידושין (דף לה.) גבי עובדה דדמה בן נתינה בקשו ממנו אבנים לאפוד חה היה בבית שני מדקאמר לשנה נולדה לו פרה א אדומה כו׳ דבבית ראשון לא עשו פרה כדאמרבי שניה עשה עורא ואם כן היה שמיר בבית שני ואין להקשות דבפרק בתרא לסוטה (דף מח.) תנן משמחו גביאים הראשונים בטלו אורים ותומים ומשחרב בית המקדש בטל שמיר דהיינו בית המקדש שני מדנקט בית המקדש סתם והתם בגמרא נקט בית המקדש ראשון על מילי אחריני ועוד מדלא ערבינהו בהדי אורים ותומים והוי ליה למיתני משמתו נביאים הראשונים בטלו אורים ותומים והשמיר דמשמתו נביאים הראשונים היינו משחרב בית המקדש ראשון יש בטלו אורים ותומים ולריך לומר ששמרוהו מימי שלמה עד חורבן בית שני הקשה ה"ר אלחנן במסכת ע"ז בפ' ר' ישמעאל (דף נב:) גבי אבני מובח ששקלום אנשי יון ג ליתברינהו אבנים שלמות אמר רחמנה לינסרינהו™ לה תניף עליהם ברזל אמר רחמנא הולינסרינהו ע"י שמיר ואומר ר"י דע"י שמיר אין נעשין חלקות החגירת לפורן פוסלת במזבחים והך סוגיה התיח כמ"ד בסוטה (דף מח:) דאילטריך שמיר לאבני בית המקדש והא דכתיב מגוררות במגירה מוקי לה באבני ביתוים: זיל אייתי שידה בו'. כי לח רצו לשחול בחורים ותומים כשיכולין

לשאול על ידי דבר אחר: ובתיב זנות ויין ותירוש. אף על פי שוה הפסוק לא נכתב עדיין היו יודעין כמו[™] ארור עושה מלאכת ה' רמיה בפ' לא יחפור (ב"ב דף כא:) * גבי יואב: לברוקתי

שדייה מטא לביתא שדייה מטא גבי כובא דההיא ארמלתא נפקא איחנגא

רחשו לנחת: הוה קח מפרול. משתגע ומתעסק לנחקה הימנו: ד**מרך.** הקב"ה: **חף ביה.** נחחכך בו: 🕈 **כובא.** לריף קטן כמו כובא דליידיש: דארמלסא. אלמנה היתה דרה בו:

לבדוק מהו: אמרי ליה. לריש גלותא: דחיורא. בשר בעלת

ותמלאנו בעור שהוא לבן: דאמר רב חסדה חיורה בחוכמתה לקותה היא. טלאי לבן בעור שחור לקותא היה שם בבשר ונהפך העור ללבן: כרו ליה בירא. חפרו גומן שיפול בו: ושדו ליה ליפסא. השליכו מחצלת על פי הבור כדי שלא יבין ס מושבו: ליתי מר לינח. לשכב במשכבו: נחר ליה רב חסדא. עשה לו סימן כמו נחרת סוסיו (ירמיה ח): א"ל. רב ששת לינוקא פסוק לי פסוקיך: נטה לך. פסוק הוא בעשהאל: הדר מינה. חזור מעליה לימין או לשמאל: בריכות. לרחוץ בהן בלונן: הכא חרגימו. בבבל: שידה ושידחין. שד זכר ושד נקבה: שידמת. שידה עגלה למרכבת נשים ושרים: בי שיחין. באותו מקום: מה היא. מה דמותה ומה טיבה. ויש אומרים שידה עלמה ראש כולן ואמן איני יודע מאי היא: היכי איעביד. בלי כלי ברול: שמיר. בריה מששת ימי בראשית ואין כל דבר קשה יכול לעמוד מפניו: לאכני אפוד. דאמרינן במסכת סוטה (דף מח:) אבנים הללו אין כותבין עליהם בדיו שנאמר פתוחי חותם ואין מסרטין עליהם באיזמל שנאמר במלואתם שלא יהו חסרות כלום אלא כותב עליהם בדיו ומראה להן שמיר מבחוץ והן נבקעות מאליהן: **כבשינהו**. כפאם ביסורין לומר יולו היכן הוא: כבשינהו. לחלן לשון מכבש של בגדים (שבת דף קמת.): היכה היפיה. השמדחי שחוכל לכבשו: בטורה פלן. בהר פלוני: כריא ליה בירא. כרה לו שם בור: טינרא. אבן: וחסמיה מייר בגושפנקיה. בחותמו: לגושפנקיה. בודקו שלא נגע אדם בו לגלות בורו: וגכבי דעמרא. גיזות למר: וזיקי דחמרא. נודות יין: בירא מתתאי. במורד ההר למטה מבורו של אשמדאי: ושפינהו למיא. כגון השופה יין יי לחמריה (ב"מ דף ס:). הריק מי בור העליון לתוך התחתון דרך נקב שנקב בשפה שבין שתי הבורות ומתוך שהראשון קרקעיתו גבוהה מקרקעית המחמון נרוקו המים לתוכו מאליהן: וסתמינהו. לנקבים שבין זה לזה כדי שכשישים יין בעליון לא יזוב ממנו לתחתון: וכרא אחרינא מעילאי לבורו של אשמדאי: וטמינהו. מילא אותן שתי בורות עפר כדי שלא יבין אשמדאי: טמינהו. סתמן כדמתרגמינן סתמום פלשתים (בראשית כו) טמנון פלישתאי: כי אסא. אשמדאי: סייריה לגושפנקיה. ומלאו שלם: לא סגי ליה. לא יכול להתאפק: רוה וגנא. נשתכר ונרדם: נחים אמא. בניהו מן האילן: סתמיה. סגר השלשלת סביב צוארו שלא יוכל

ל) מיר לה:, כ) ל"ל ויתיב.רש"ל, ג) ס"ה דלאאישתא אמר כתיב ויין . אנוש לבב ישמח ל) בדפו״ר כורך, ה) נ״ל מושכו, ו) בדפו״ר לך, t) נ״ל לחבריה, ה) [ג״ במהום ריסתנא זו בכף הירך הערוך ערך ככא ג' כוכא ובזה עולה יפה פרש"י כוכא לריף קטן כמו כוכא דליידי תענית דף כב.], **ט**) [תענית כב.], י) פרה פ"ג מ"הן, בתוס' בע"י נוסף: ס תניא משחרב ביהמ"ק ראשון, יב) וחולין יק.ז. יג) ווע"ע מוס' זבחים ית. ד"ה וכמה],

גליון הש"ם

תום' ד"ה וכתיב וכו' גבי יואב. ע' לעיל דף נה ע"ב ובמ"ש שם על הגליון:

מוסף תוספות

א. כי נסתפקו באותה שעשה משה כל ימי בית נקשו. ב. ודןשבע פרות . היו. הראשונה עשה משה ג. וגנזום בית חשמונאי, היכי נעביד. תוס' חולין יח. ד"ה וכמה. T. פי', לעשות בלא פגימה. תוס' מולין יח. ד״ה וכמה. ה. וכיון שהיה שמיר בבית שני כדפרישית, אמאי גנזום בית חשמונאי. כי אם מבקע כתאנה שלא חהא חמרה כלוח. שלא ווויא ווסרה כלום, אבל אין עושה אותן שלמות שלא תחגור בהן צפורן. תוס' ע"ז כג: ד"ה נקשו. I. דמייתי קרא. תוס' הרא"ש.